

mene. Loven gør ikke andet end fastsætte de Regler, som i saa Henseende vare gældende i 1861. Men nu vide vi alle, at Hyggen rundt omkring i Hjemmene er steget betydeligt siden 1861, og at Kirkerne ude paa Landet ikke have holdt Skridt med denne Udvikling. Hertil kommer, at nu have vi alle Steder faaet Sans for, hvilke Nationalskatte vi have i vore Landsbykirker. Og hvad der er syndet mod disse Nationalskatte af uforstandige Kirketilsynsmænd, er haarrejsende. Derfor maa vi saa snart som muligt have en Lov, og det vil ikke være vanskeligt, thi det kirkelige Udvalg har givet et, synes jeg, godt og fornuftigt Udkast til en saadan Lov. Det maa kunne lægges paa Tingets Bord.

Jeg ved, at der har været tænkt paa dette før, men at der er blevet gjort den Indvending fra indflydelsesrig Side: Nej, vi ville ikke berøve det kirkelige Udvalg nogen af de Frugter, som ere gode og modne, for saa er der noget, som man ikke kan faa med, nemlig en Kirkedag og alt det, der hører med dertil. Denne Kirketilsynslov maa ikke komme, for den skal være med til at trække det andet i Land. Ja, jeg kan ikke have nogen Mening om den højtærede Kultusministers Stilling, men jeg tænker mig, at en Kirkeforfatning vil den højtærede Kultusminister ikke være med til at læsse paa vor Folkekirke, saa det Hensyn vil ikke være af Vægt for ham.

At det er svært at lovgive paa det kirkelige Omraade, er utvivlsomt, thi det er nogle af de værdifuldeste Livsinteresser, der her staa paa Spil, og dertil kommer, at nu for Tiden er der rundt omkring i Landene opstaaet en Personlighedskristendom, som vi egentlig ikke have kendt Mage til nogen Sinde tidligere, samtidig med, at Modsetningen dertil er bleven klarere og skarpere. Livsanskuelsen tager man ikke nu paa Statens Vegne eller paa Embeds Vegne, men som noget rent personligt. Derfor vil det være uhyre vanskeligt at røre ved den kirkelige Lovgivning. Naar man ser paa Foreningen af Kristendom og Statskirke, vil det falde i Øjnene, at der der er Ting, som ere ret umulige. Jeg mener derfor, at man skal være varsom, hvis man da ikke netop vil stræbe efter at aabne saa stor en Frihed som muligt og give de bevidste Kristne indenfor Kirken Lov til at leve et saa kraftigt og selvstændigt Liv paa egen Haand som muligt, uden at Staten griber ind, indtil det en Gang maa revne, eller i alt Fald give dem Lov til at bygge op paa egen Haand, uden at Staten griber ind. Men der er visse Ting, Staten har For-

pligtelse til at gøre, og deriblandt er at sørge for vore Kirker, om ikke af anden Grund, saa i deres Egenskab af nationale Mindesmærker. Derfor haaber jeg, at en Kirketilsynslov vil komme ret snart.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om en Kirkeforfatning skal jeg sige, at jeg nok kender Grundlovens Løfteparagraf. Jeg er ikke i Tvivl om, at det var Grundlovsfædrenes Mening, at vi skulde have en Kirkeforfatning, men Løfteparagraffer i Grundloven ere i og for sig en Urimelighed. Jeg finder, at naar vi skulle have en Grundlovsrevision, som vi jo skulle til, burde vi se at faa Løfteparagrafferne ud med det samme samt endvidere at faa ophævet § 77 om Pligt for de Mennesker, der staa udenfor Folkekirken, til at give til det offentlige Skolevæsen. Det er en Byrde paa de Kristne og en Urimelighed for de andre.

Samtidig kunde vi maaske tage under Overvejelse at udslette af Grundloven alt, hvad der vedrører Rigsretten. Jeg synes, at det var det bedste Svar paa det, vi have oplevet for nylig.

Det har glædet mig overordentlig at høre, at den højtærede Landbrugsminister vil nedsætte en Landbokommission. Det forbavser mig naturligvis ikke, thi den højtærede Landbrugsminister krævede den i forrige Samling af den daværende Landbrugsminister, og den maa jo komme, for vi staa nu overfor de samme Problemer paa Landbovæsenets Omraade som i 1780erne. Disse store Spørgsmaal, der nu trænge til Løsning, ville løses. Hvad det kommer an paa, er da dette, om den højtærede Landbrugsminister vil være i Stand til at finde Mænd som Chr. Ditlev Reventlow og Colbjørnsen. At vi have dem, er der ikke nogen Tvivl om, og at Landbrugsministeren vil finde dem, er mit Haab. Endvidere er det mit Haab, at denne Landbokommission ikke vil komme til at sidde saa længe som den Kommissior, der er nedsat angaaende Folkeforsikring. Det er i Virkeligheden, som om denne Kommission har lagt en død Haand paa dette Spørgsmaal, der ogsaa maa løses. Der er Trang til det ude i Landet, det er netop noget af det, Folk kræve. Derfor maa der lovgives om det. Der er Liv i dette Spørgsmaal.

Det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) nævnedes — og den højtærede Konseilspræsident gav det sin Tilslutning — Tanken om et Lovforslag angaaende Enker og faderløse. Socialdemokraterne have lagt et Lovforslag herom paa Bordet. Det er mit Haab og min Tro, at